

Megjelent: KAPU 2013.2, 70-71.

Grandpierre Atilla:

Egy-Háromság

Az ősi magyar gondolkodás titkai – 2. Rész

5. Az Egyháromság eszméjének történelmi összefüggései

Az Egyháromság eszméjének eredete rendkívül figyelemreméltó módon Természet Anya, Babba Mária, a magyar Boldogasszony eszméjéhez vezet vissza. A hármassághoz különleges módon egy különleges istenség tartozik: a hármasság istenség, azaz, magyarul, az Egyháromság. Az ősidőkben ez az Egyháromság kizárólag női istenségekből állt. Nem véletlenül: ugyanis ez a hármasság maga Természet Anya, a Világegyetem, istenségek alakjában. De miért éppen három fő-istenségre tagolta az ősi emberiség a Világegyetemet? Erre a kérdésre keressük a választ! De ehhez előbb a Természet Anya, Boldogasszony, Babba Mária képzet ősi megjelenését kell megvizsgáljunk.

A hármasság istennők a világ ősi mitológiáiban általánosak. A hármasság szám mítikus kapcsolódásainak története az ősmúltba nyúlik vissza. Carl Gustav Jung az istennők hármasságba rendezését a vallástörténetben ősképzeteknek, archetípusoknak tartotta. Az indo-európai nyelvek viszonylag újkeletűek, mindössze 4-6 000 éves múltra tekinthetnek vissza, így nem véletlen, hogy bennük nincs külön kifejezés Boldogasszony-ra, és így, jobb híján, Nagy Anyának (Magna Mater), Anyaistennőnek (Mother Goddess) nevezik. Természet Anya ősmitológiai hármassága gyakran hármasságot, olykor háromszor hármasságot jelent (http://en.wikipedia.org/wiki/Triple_deity).

Kezdjük a nyomozást az i.e. 2. évezredben Kréta szigetén virágzó minószi civilizációval, ahol *szinte kizárólag csak istennőket imádtak* (a minószi kultúra magyar gyökereiről lásd Grandpierre Atilla: A Kárpát-medence a világ központja - 3. rész. KAPU 2012.04). Ez a szinte teljeskörű kizárólagosság mutatja, hogy mély gyökerekkel bírt az a megkülönböztetett nőtisztelet, amelyről kimutattuk, hogy az ősi magyar-szkíta műveltség jellemzője (Grandpierre K. Endre-Grandpierre Atilla: Atilla és a hunok. 2006, NapKút Kiadó). Vere Gordon Childe, a XX. század egyik legnagyobb régésze szerint a kőkorszakban létezett egy azonos műveltségű nép a Kárpát-medence, Mezopotámia és Kréta háromszögben. Észrevételeit 1929-ben tette közzé a *The Danube in Prehistory* c. művében. A Szibériától a Pireneusokig húzódó hatalmas területen

megjelenő szobrok arról tanúskodnak, hogy létezhetett egy egységes „világnézet”, amelynek a Nagy Istennő volt a középpontjában – írja Erich Neumann „A Nagy Anya” című könyvében. Az Anyaistennő tisztelete Anatóliában is jelen volt, ahogy az Catal Hüyük és Hacilar feltárásánál kiderült.

Az i.e. 3 900-3 100 között Mezopotámiában fennálló Uruk városát a sumer Nagy Istennőnek, Istarnak szentelték. Figyelemre méltó, hogy Uruk városában az ősi Erőd-Kukutyin-Tripoljei műveltség városaiban épült templomokhoz hasonló templomok épültek, és a két körzet írása közötti kapcsolat is kimutatható. A Duna mentén, a sváb Jura hegységben találták a Hohle Fels-i Vénuszt, melynek kora 35-40 000 évre tehető. Ugyancsak ebben a körzetben 1908-ban bukkant rá Szombathy József régész a Willensdorfi Vénusz néven ismertté vált, 28 000 éves szobrocskára. A szobor felfedezése és elnevezése óta számos hasonló szobrot fedeztek fel, igen sokat Magyarországon, a Kárpát-medencében. A Kárpát-medencei Vénusz-okon kívül ismert még néhány Franciaországból, Svájc-ból, és a szibériai Mál'ta környékéről.

A New York-ban 2010-ben tartott kiállításon (címe: The Lost World of Old Europe: Danube Valley, 5000-3500 B.C., helye: Institute for the Study of the Ancient World, New York) bemutatott istennő-ábrázolásokon az ősi istennők gyakran olyan párdúc-bőrökben voltak láthatóak, amelyek Árpád és Nimród őskirályunk párdúc-bőrös kacagányára emlékeztetnek. Feltűnt számunkra, hogy amíg Istennő-hármasok létét megemlítik Galliában, sőt a finn-ugor népeknél, addig magyar vonatkozások nem szerepelnek a Wikipédia „Triple deity” honlapján (http://en.wikipedia.org/wiki/Triple_deity).

Talán a kultúra legalapvetőbb fogalma az EGY eszméje, hiszen a Világegyetem ősi eszméjében rejlő magas-tudást éppúgy magában rejti, mint a mai Istenfogalmunk kialakulását megelőző korszakunk világképét (GA 2009). A több tízezer éves múltú magyar rovásírásban az EGY jele az ősi kettős kereszt, amelyben a függőleges vonalat középen az egyenlőség-jel, két, párhuzamos vízszintes vonal egészítette ki: \neq . Páratlan és rendkívüli ez a jelenség, hiszen első pillantásra az lenne a logikus, hogy az „Egy”-et egyetlen egy vonallal (ponttal, egyenes szakasszal, körrel) ábrázoljuk, nem pedig kettővel, hárommal, négyvel vagy huszonnal. Az „EGY istent” például a mezopotámiai káldeus teológiai rendszerben egy függőleges vonallal, az | (egy) jellel ábrázolták. Nem véletlen az sem, hogy a római számoknál az '1' jele ugyanez: |, egyetlen függőleges vonal. Miért ábrázoltuk akkor mi, magyarok az EGY-et nem egy, hanem éppen három vonallal? És miért éppen kettős kereszt alakban? Ennek a kérdésnek a megválaszolása szokatlanul mélyreható gondolkodást igényel, olyan gondolkodást, amely képes helyreállítani, felidézni őseink gondolkodását.

Az ősi emberiség a természeti erők világában élt, de úgy, hogy a modern ember számára „külső” és „belső” természet egy volt. A magyar nyelvben mindkét, „külső” és „belső” természetet a „természet” szóval jelöljük. Életünkben a külső érzékszervi érzékelés nem játszott olyan túlnyomó szerepet, mint a modern, önmagával meghasonlott, saját belső világától elidegenedett ember életében. Testi érzékszerveink csak sajátos érzékszervi tapasztalatokat adtak arról az EGY valóságról, amit lelki-szellemi érzékszerveinkkel érzékeltünk. Az emberréválás folyamatában maga a Természet, az EGY elevenedett meg bennünk s gyújtotta ki az öntudat fényét. Amíg a modern, különösen a nyugat ember számára a Természet kisbetűs, lefokozott, pusztán anyagiságára lecsupaszított fogalommá vált, addig az emberréválás korában a Természet mágikus, vágyteljesítő erői lelki-szellemi képességeinket megerősítve és az öntudat fényével felerősítve eleven hatóerőként nyilvánultak meg számunkra. S mivel lelki-szellemi képességeinkkel ugyanazt a Természetet érzékeltük, amit testi érzékszerveinkkel, érzékelésünk lényegében más, lényegében teljesebb, úátfogóbb és egységesebb volt, a Természet lelki-szellemi erőit sokkal teljesebben érzékeltük, mint manapság. Jótett helyébe jót várj – mondja a magyar népmese, mert tudja, hogy a jótett nem marad viszonzatlanul, hiszen a Természet olyan élőlény, amely ismeri a lelki-szellemi élet alapelvét, a kölcsönösséget, amely az erkölcs (er-kölcs, az erő kölcsönössége) alapja. Ezen az elven alapszik az erkölcsi világrend, amelyben őseink életk és érzékelték. A mai ember életében csak ritkán érzékeli a Természet, a táj nagyszerűségét, felkavaró fenséges élményét, s ha erre magyarázatot kellene adnia, a modern világkép alapján nem tudná megválaszolni, hogyan lehet az, hogy egy állítólag pusztá anyagisággal bíró, élettelen táj hogyan képes lelki nemességet, fenséget hordozni és sugározni felénk.

6. A Világegyetem ok-okozati felépítése

Az ősi emberiség tehát a Természetet nemcsak testiségében, hanem lelkiségében és szellemiségében is érzékelté, sőt, e három érzékelési mód egymással összehangban állt s így érzékelté az egyetlen létezőt, ami létezik a világon: a Világegyetemet, a Természetet, az Élő Mindenséget, Természet Anyát. Az ősi emberiség lelki-szellemi élete sokkal erőteljesebb volt, mint manapság. Julius Lips: A dolgok eredete c. könyvében (1962, 346) azt írja: „A természeti népek világa – a mágia világa. Hitvallásuk ez a meggyőződés: „Kezdetben volt az erő”. Ez a láthatatlan erő mindenütt jelen van, mindenütt érzékelhető, és léte a primitív ember számára éppoly bizonyos, mint a kő keménysége vagy a víz nedvessége. Ez az erő csupán a modern ember számára látszik természetfelettinek, a természeti népek számára teljesen valóságos és kézzel fogható...A természeti népekben állandóan él az a törekvés, hogy ennek

az erőnek a megnyilvánulásait felismerjük, bennük részt kapjanak, és, ha lehetséges, úrrá legyenek felettük. Mert a természeti népek világában nincs véletlen: minden dolognak vagy jelenségnek megvannak az okai és összefüggései, melyeknek megismerését feladatának tartja a primitív ember...A természeti népek elképzelése szerint azonban ok és okozat nem korlátozódik a látható világ szűk területére, hanem a Láthatatlan ereje és megnyilatkozásai szabják meg összefüggésüket. Ez a láthatatlan pedig szerintük természetes és reális valami, mert észjárásuk épp ezt a „természetfelettit” tartja konkrét valóságnak...A mágikus erőkre vetett hit nemcsak hogy világszerte elterjedt, hanem az élet- és vallásfilozófia legősibb formáját is jelenti”. A „természeti ember” megkapja a „modern ember”-től a magáét. A „primitív hit”, az emberiség első, eredeti világlátása, az a világlátás, amitől emberré vált az ember, ugyanis – csodák csodája – nem materialista! A valóság nem korlátozódik a „látható világ szűk területére” – és ezzel kivívja a modern, materialista szemléletű tudós elmarasztalását. Ha azonban meggondoljuk, hogy a valósághoz gondolataink, érzéseink, életünk legalább annyira hozzátartoznak, mint testünk, tárgyaink külsődleges anyagisága, elgondolkodhatunk, jogos-e a „primitív hit” elmarasztalása, és a „hit” jelző nem illene-e jobban a materializmusra. Az az állítás, hogy az emberiség legősibb filozófiája nem ismeri a véletlent, minden jelenségnek okát keresi, feltételezi a „kauzalitás elve”-ként a tudományos gondolkodás megkülönböztető alaptulajdonságának ősrégi ismeretét! Ha az oksági elv a tudomány alapja, akkor az ősi emberiség átfogóbb okságban, átfogóbb tudományban gondolkodott, mint az újkeletű materialista! „A kezdetben volt az erő” – pedig egészen természettudományosan hangzik. Nincs itt szó viaskodó istenekről, semmiből teremtésről, hanem egyetlen tényezőről, ami minden más létezőnek alapja: az életerőről.

Alapvetően háromféle természeti törvény létezik: a testi, a lelki és a szellemi jelenségek törvényei, tudományos nyelven a fizikai, a biológiai és a pszichológiai törvények. És mivel ez a három világtörvény a világ törvénye, a Világegyetem három alaptörvénye, ezért kozmikus összefüggésben egymással összhangban állnak – mert a világ egy. Egyetlen valóság létezik a világon: a Világegyetem. Minden más a Világegyetem része, hiszen a Világegyetem minden létező egységes egésze. Ha tehát a Világegyetemet három világtörvény irányítja, a fizikai, biológiai és pszichológiai, az anyag, a lélek és az értelem világtörvényei, akkor a Világegyetem, ez az egység alapvető hármasságot hordoz magában. Az Egyháromság nemcsak a világ minőségi hármasságában, a test-lélek-szellem, anyag-élet-öntudat hármasságban, de a jelenség-törvény-elv hármasságban, a Világegyetem fogalmi mélységében is megnyilvánul, így alkotja a hármas hármasság rendszerét (Grandpierre Atila: Királyi mágusok ősnépe – a magyar. 2006). Az Egyháromság tehát a Természetben különös

hangsúllyal jelenik meg, mind alapvető minőségeiben, mind fogalmi mélységében, vagyis teljes felépítésében ez a logika érvényesül. Ez pedig nem lehet véletlen – a kozmikus Egyháromságban a Természet akarata, a Természet logikája valósul meg. Ez a kozmikus hármasság minden más hármasság és hármasság általi összhang alapja és hordozója. Az Egyháromság eszméje tehát alapvető, kozmikus jelentőségű felismerést és egyben élettapasztalatot fejez ki. Erre utal az ismert közmondás: három a magyar igazság!